
Raadsvergadering	: 10 mei 2021
Agendapunt	:
Onderwerp	: Preventie Agenda Sociaal domein Opsterland 2021-2030
Portefeuillehouder	: Libbe de Vries

Beetsterzwaag, 30 maart 2021

Voorstel

1. De Preventie Agenda Opsterland 2021-2030 vast te stellen.

Inleiding

De afgelopen jaren is er binnen de gemeente Opsterland ingezet op het realiseren van drie ambities (zoals benoemd in het coalitieakkoord): duurzaamheid, leefbaarheid en inclusieve samenleving. Deze ambities zijn vertaald naar drie gelijknamige ontwikkelagenda's. Voor het sociaal domein (inclusieve samenleving, maar deels ook leefbaarheid) is preventie in de ontwikkelagenda's apart benoemd als een belangrijke pijler. Met name vanwege de impact die het kan hebben op de (onderlinge) zorg van inwoners, maar daarmee samenhangend ook de betaalbaarheid ervan.

Preventie is een kwestie van lange adem. Daarom dat we een preventie-agenda hebben opgesteld tot aan 2030 waarmee we jaarlijks een actueel uitvoeringsplan kunnen opstellen. De Preventie Agenda Opsterland 2021-2030 (hierna: preventie-agenda) is zo opgesteld dat de uitvoeringsplannen programmatisch kunnen worden ontwikkeld en gemonitord. Het is namelijk bedoeld om iedereen die zich betrokken voelt bij preventie in Opsterland aan te spreken, richting te geven en door elkaar te laten inspireren.

Beoogd effect en/of resultaat

Het is de ambitie van de preventie-agenda dat elke inwoner van Opsterland in 2030 voldoende mogelijkheden heeft om zich aan te passen als het lastiger wordt om zelfstandig te leven, mee te doen aan de samenleving en zichzelf te ontwikkelen. Als gemeente willen we inwoners altijd een perspectief kunnen bieden op dergelijke mogelijkheden. Daarom moeten we er ook voor zorgen dat alle inspanningen betaalbaar blijven.

Argumenten

1.1 Er is op veel beleidsterreinen nog meer ambitie en focus nodig ten aanzien van preventie.

In de ontwikkelagenda's is de ambitie opgenomen dat de gemeente Opsterland met preventie een bijdrage wil leveren aan de zelfredzaamheid van inwoners. Die bijdrage leidt tot meer gezondheid op individueel niveau, maar kan uiteindelijk ook de druk op beschikbare middelen verminderen zodat deze weer effectiever kunnen worden ingezet voor de inwoners die dat het meest nodig hebben.

Deze ambitie komt weliswaar terug in verschillende activiteiten die we sindsdien hebben ontplooid, maar nog onvoldoende in beleidsdocumenten die we (meestal vóór 2019) hebben geschreven over de belangrijkste thema's in het sociaal domein. Bovendien vraagt preventie om een samenhangende aanpak dat beleid en activiteiten op de afzonderlijke thema's met elkaar verbindt.

Daarnaast is het voor een effectieve preventie-aanpak juist nodig om scherpe keuzes te maken. De preventie-agenda is dan ook niet bedoeld om plannen uit andere beleidsdocumenten te herhalen, maar om keuzes te maken op het snijvlak van afzonderlijke beleidsthema's. En daarmee ook keuzes voor de inzet van schaarse middelen: wat willen we meer en wat gaan we dan minder doen?

1.2 Preventie werkt het beste vanuit een integrale visie en aanpak.

De ambitie van de preventie-agenda gaat uit van positieve gezondheid. Daarin wordt gezondheid niet gezien als een afwezigheid van ziekte of beperking, maar als het vermogen om de uitdagingen van het leven aan te kunnen. Positieve gezondheid is ook het uitgangspunt van de Friese preventieaanpak omdat het zich met een integrale benadering inmiddels heeft bewezen in de uitvoering van zowel zorg als welzijn.

Deze integraliteit hebben we in de preventie-agenda vertaald naar de verschillende aspecten van het dagelijks leven die van invloed kunnen zijn op gezondheid. Omdat deze aspecten elkaar vaak onderling beïnvloeden. Denk daarbij aan een veilige omgeving en opvoeding, een gezond lichaam, mentale veerkracht, zelfstandig kunnen functioneren, blijven meedoen bij het ouder worden en zingeving in de onderlinge zorg. Met als basis het vitale dorp.

1.3 De Adviesraad Sociaal Domein heeft aan het college advies uitgebracht over de inhoud van de Preventie Agenda Opsterland 2021-2030.

Het advies van de Adviesraad is als bijlage toegevoegd aan dit raadsadvies. In de preventie-agenda zijn alle 4 adviespunten van de Adviesraad overgenomen:

1. De actielijnen in de preventie-agenda zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken met het werkveld en daarna ook voorgelegd aan enkele dorpen. Zoals hierboven geschetst zullen de dorpen ook nauw betrokken worden bij de jaarlijkse invulling van de actielijnen.
2. Er is in de preventie-agenda bewust gekozen voor een programmatische organisatie van de jaarplannen zodat ook de gemeentelijke organisatie onderdeel wordt van een lerend netwerk.
3. Deze programmatische aanpak moet er nadrukkelijk voor zorgen dat iedereen die zich betrokken voelt bij preventie in Opsterland goede ideeën en initiatieven kan aandragen. Het programmateam is ambtelijk samengesteld om het college te kunnen adviseren over de inzet van de daarvoor benodigde middelen, maar zal haar advies wel voorleggen aan een extern samengestelde klankbordgroep.
4. We hebben de concepttekst zoals de Adviesraad die heeft ontvangen en beoordeeld daarna nog herschreven tot de beter leesbare tekst die nu aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Kanttekeningen

1.1 De preventie-agenda bevat geen concrete voorstellen of stappenplan.

Een effectieve inzet van preventieve maatregelen vraagt om een brede betrokkenheid van veel partijen. Preventie raakt namelijk aan veel andere activiteiten: een kleine inzet elders kan grote gevolgen hebben voor een bepaalde groep in het sociaal domein. Met de nadruk op 'kan' want goede preventie is vooral afhankelijk van lokale factoren en met elkaar leren door te doen. Daarom dat we hebben gekozen voor een programmatische aanpak waarin de functie van de preventie-agenda vooral is om de richting van alle activiteiten die worden ingezet te bepalen en periodiek te kunnen monitoren. De concrete activiteiten zelf en stappen die daarvoor moeten worden gezet, zullen we jaarlijks opnemen in een uitvoeringsplan.

1.2 De ambitie van deze preventie-agenda vraagt om een grote betrokkenheid van diverse partijen en in het bijzonder van de dorpen.

Tot 2030 zullen we elk jaar een uitvoeringsplan opstellen om invulling te geven aan de actielijnen in de preventie-agenda. Daarvoor initiëren we jaarlijks een gesprekscyclus met alle betrokkenen, om te beginnen met de diverse initiatiefnemers in de dorpen. Voordat het uitvoeringsplan wordt vastgesteld, zal dit bovendien worden getoetst bij een klankbordgroep met daarin vertegenwoordigers van de dorpen. Het college zal hiervoor nog een bijbehorend communicatieplan opstellen.

In de communicatie zal gewerkt worden met een brochure dat in één oogopslag de hoofdlijnen van de preventie-agenda samenvat. We proberen deze brochure nog voor de raadsvergadering van 10 mei aan de raad toe te sturen.

Middelen

Met de preventie-agenda zijn geen extra middelen gemoeid. De jaarlijkse uitvoeringsplannen zullen budgetneutraal moeten uitpakken. Uiteindelijk moet dit in 2030 leiden tot 10% minder uitgaven in het sociaal domein dan in 2021.

Duurzaamheid

Uitgangspunt en prioriteit in de preventie-agenda is het dorp. Onderlinge zorg en andere initiatieven die positieve gezondheid bevorderen in het dorp zelf vormen veel meer dan professionele zorg (als initiatiefnemer) een duurzame basis voor onze ambitie. Dat is gericht op de mogelijkheden van elke inwoner om zich aan te passen aan omstandigheden die veranderen, vooral waar het gaat om zelfstandig leven, meedoen aan de samenleving en zich kunnen ontwikkelen.

Evaluatie

Alle inspanningen worden jaarlijks gemonitord op drie centrale doelen en allerlei onderliggende indicatoren. De raad zal hierover in de jaarlijkse verantwoording worden geïnformeerd.

Bijlagen

1. Preventie Agenda Opsterland 2021-2030
2. Reactie van de Adviesraad sociaal domein op Preventie Agenda
3. Brief aan de Adviesraad sociaal domein

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Marjan van der Weij

Ellen van Selm

Team	: Samen Leven
Behandelend ambtenaar	: Martin Hammenga
Telefoonnummer	: 06 2831 2869
Emailadres	: martin.hammenga@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering : 10 mei 2021
Agendapunt :
Onderwerp : Preventie Agenda Opsterland 2021-2030

De raad van de Gemeente Opsterland,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.30 maart 2021,
besluit:

1. De Preventie Agenda Opsterland 2021-2030 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van
10 mei 2021.

De griffier,

De voorzitter,

Thomas Oosterhaven

Ellen van Selm